

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

16

SKANDERBORG
KOMMUNALE SKOLEVÆSEN

1. april 1959 — 31. juli 1960

BERETNING

om

Skanderborg kommunale skolevæsen

1959/60

Ved

KNUD CHRISTENSEN

1960

Centraltrykkeriet . Skanderborg

Skolevæsenets tilsyn og ledelse.

Skolekommissionen fra 1. april 1958.

Valgt af byrådet:

Folketingsmand W. Dupont, formand.
Fru Else Sørensen.
Viceinspektør A. Gjerulff Thomsen.

Valgt af foreldrene:

Fuldmægtig W. Jensen.
Bankdirektør G. Rasmussen.

Skoleudvalg:

Folketingsmand W. Dupont, formand.
Arkitekt J. Schmidt.
Bogtrykker P. Knudsen.

Skoleledere:

Stadsskoleinspektør Knud Christensen.

Kontortid på skoleafdelingen ved Møllegade kl. 12—13.
Telf. 209. - Privat telf. 649.

Viceinspektør H. C. Petersen.

Skoleafdelingen ved Torvet.
Telf. 557. - Privat telf. 175.

Lærerpersonalet pr. 31. juli 1960.

K. Christensen	stadsskoleinspektør
H. C. Petersen	viceinspektør
H. Emborg	—
H. Sjørsløv	overlærer
A. Taagholt	—
N. Gjesing	—
C. A. Christensen	—
Th. Lauritzen	—
O. Gellert	—
C. Sørensen	— *)
E. Myhre Jensen	—
B. Svenstrup	lærer
H. Jacobsen	—
J. M. Vestergaard	—
P. Skovgaard	—
F. Meldgaard	—
K. Faarbæk	—
P. K. Øvig	—
E. M. Eriksen	lærerinde
L. Hadsund	—
I. Albøge	—
I. Vesløv	—
L. Tang	—
A. Berg	—
B. Friis-Jensen	—
B. Dandanell	—
E. Digmann	timelærerinde
E. M. Jensen	vikar i vakant embede.

3 andre embeder, hvoraf 1 besørges som overtimer, er vakante.
Der er i alt normeret 31 embeder.

Ved skolevæsenet er desuden ansat:
Pedel G. Andersen og 11 rengøringsassistenter.

Lærerpersonalets videre uddannelse.

Alle lærere og lærerinder har deltaget i kursus af kortere eller længere varighed.

*) Lærerrådets formand.

Forandringer i lærerpersonalet.

1. sept. 1959: Viceinspektør Gjerulff Thomsen tager sin afsked.
1. okt. 1959: J. Buhl ansættes ved Herning kommunale skolevæsen.
1. nov. 1959: E. Larsen ansættes ved Holme-Tranbjerg kommunale skolevæsen, E. Sørensen og A. M. Sørensen ved Vadum skole.
1. juli 1960: L. Randrup ansættes ved Raklev skole.
1. sept. 1959: H. Emborg ansættes som viceinspektør.
E. Myhre Jensen ansættes som overlærer.
1. jan. 1960: B. Dandanell ansættes som lærerinde.
E. Digmann ansættes som timelærerinde.
1. marts 1960: P. K. Øvig ansættes som lærer.

Elevtal og klassetal pr. 31. december 1959.

Under undervisningspligtig alder	0 dr. + 0 pg.
I undervisningspligtig alder	313 dr. + 296 pg.
Over undervisningspligtig alder	59 dr. + 78 pg.
<hr/>	
I alt i 27 klasser	372 dr. + 374 pg. = 746
Heraf fra andre kommuner	10 dr. + 8 pg. = 18
<hr/>	
I alt fra kommunen	362 dr. + 366 pg. = 728

Af kommunens børn i undervisningspligtig alder er 51 i andre kommuners skoler, private skoler m. m.

Øversigt over skolens elevtal 1949—59.

31. december 1949	491
— 1950	521
— 1951	544
— 1952	574
— 1953	595
— 1954	617
— 1955	662
— 1956	687
— 1957	721
— 1958	726
— 1959	766
1. august 1960	777

Elevernes skoleforsømmelser 1959.

6120 dage på grund af sygdom, 893 af anden lovlig grund og 10 af ulovlig grund. I alt 7023 forsømte dage.

Mellemskole- og realeksamen juni 1960.

Mellemskoleeksamen . . Alle bestod. 1 fik ug?, 4 fik mg+, 10 fik mg.
13 fik mg?, 4 fik g+. I alt 32.

Realeksamen Alle bestod. 1 fik ug?, 10 fik mg+, 2 fik mg,
7 fik mg?, 1 fik g+. I alt 21.

Særundervisning.

Nogle elever har af forskellige årsager haft vanskeligheder med at følge den almindelige undervisning.

22 elever har fået særlig undervisning i dansk eller regning eller i begge fag. 6 læsesvage har fået undervisning i dansk.

5 elever med nedsat hørelse er undervist 2 timer om ugen i mund-aflæsning og høretræning. — 11 elever med lettere hørenedsættelse er under stadig kontrol.

7 elever med børnehæshed, 6 med stammen og 12 med udtalefejl, i alt 25 elever, har fået taleundervisning, heraf nogle i en kortere periode. 10 elever med lettere talefejl er gået til kontrol.

Ved en undersøgelse af 72 elever i 2. klasserne blev der fundet 14 elever med udtalefejl, 3 med børnehæshed og 4 med hørenedsættelse.

Det skolepsykologiske arbejde.

Ved skolepsykolog K. Münster.

Der har i det udvidede skoleår fra april 59 til august 60 været henvist 21 børn til skolepsykologisk undersøgelse.

8 børn blev indstillet for vanskeligheder i dansk. Der blev for 4 børns vedkommende anbefalet særundervisning på læsehold, for 3 børn speciel stave- og retskrivningstræning, for 1 barn skønnedes særforanstaltning ikke nødvendig.

6 børn blev indstillet p. gr. af vanskeligheder ved i det hele at følge den almindelige undervisning. For 4 børn blev anbefalet hjælpeunder-

Vi blæser dem et stykke ...

visning i dansk og regning, for 1 barn hjælp på læsehold, 1 barn henvistes til talepædagogisk behandling.

4 børn blev indstillet for vanskeligheder i regning. For 2 børn anbefaledes hjælpeundervisning i regning, for 1 barn hjælpeundervisning i dansk og regning, 1 barn henvistes til hjælp på læsehold.

3 børn blev henvist for stillingtagen til klasseplacering. Der anbefaledes oprykning, 1 af børnene henvistes til talepædagogisk behandling.

Endvidere blev der i årets løb med henblik på vejledning vedr. den fortsatte særundervisning, evt. ophør af denne, foretaget efterprøver af 17 børn, der i forvejen efter tidligere henvisning fulgte skolens særundervisning.

23 børn deltog i maj måned i skolemodenhedsprøverne, tilrettelagt af overlærer Gjesing. 3 børn blev tilrådet udsættelse af skolegangen, 1 barn henvistes til forsorg.

Skoleopsparing.

Der var 332 aktive sparere.

Svømning og fri idræt.

69 elever	har	aflagt	svømmerprøven.
21	-	-	- frisvømmerprøven.
1 elev	-	-	- livredderprøven.
34 elever	har	taget	bronzemærket.
30	-	-	- sølvmærket.
33	-	-	- guldmærket.
9	-	-	- sølv med emalje.
1 elev	-	-	- guld - -

Skoletandpleje.

Da skoletandplejen på grund af uenighed mellem tandlægeforeningen og de kommunale organisationer angående betalingen ophørte den 1. juli 1955 og endnu ikke er genoptaget, har Skanderborg byråd vedtaget at yde kommunalt tilskud til tandpleje til skolesøgende børn, hvis forsørger har fast bopæl i Skanderborg.

For det af forsørgeren udredede beløb refunderes:
for udgift indtil 30 kr. fuld refusion,
for udgift fra 30—60 kr. refunderes 30 kr.,
for udgift over 60 kr. refunderes 50 %.

Selv om behandlingen er udført flere gange inden for et finansår, kan refusionen ikke overstige det beløb, der ville være at yde, hvis behandlingen var foretaget samlet.

Regningen betales hos tandlægen, og det beløb, der er betalt af forsørgerne (men ikke det, sygekassen måtte udrede), kan straks godtgøres på kammerkontoret, hvor regningen skal være præsenteret inden 1. maj for det forløbne finansår.

Godtgørelse ydes til den almindeligt forekommende tandbehandling, dog ikke til guldarbejde eller tandretning.

Tandlægeregningen skal være forsynet med dato for de enkelte behandlinger.

Skolebespisning.

Eleverne i 1.—7. klasse fik hver skoledag fra 1. november til 31. marts $\frac{1}{8}$ liter mælk og en vitaminpille.

Erhvervsorientering.

Skolens ældste elever har fået nogle timers erhvervsorientering. — Orienteringen er givet dels af skolens egne lærere, dels af erhvervsvejlederne fra erhvervsvejledningens kontor i Århus.

Elever og forældre har haft lejlighed til personlig samtale med erhvervsvejlederne. En del elever blev psykoteknisk prøvet.

På et møde den 2. december 1959 på skolen i Møllegade mellem repræsentanter for Skanderborgs erhvervsliv, Skanderborg skolekommission og Skanderborg kommuneskole var der ubetinget enighed om,

- 1) at udviklingen af samarbejdet mellem erhverv og skole vil være af stor betydning for de unge, der snart skal forlade skolen, og
- 2) at dette øgede samarbejde straks kan indledes ved, at erhvervene i Skanderborg giver grønt lys for skolens ønske om erhvervspraktik for eleverne i 8. klasse.

På mødet valgtes enstemmigt et kontaktudvalg med medlemmer fra: Etaterne (Postmester Egense).

Fællesorganisationen (Maler J. Schmidt).

Handelsstandsforeningen (Købmand Waage Petersen).

Industri- og Håndværkerforeningen (Snedkermester E. Mathisen).

På et forældremøde orienteredes forældrene til elever i 8. klasse om meningen med at sende deres børn ud på arbejdspladserne i en uge. Formålet er:

- at give de unge et mere intimt kendskab til det praktiske liv, end man gennem den teoretiske orientering på skolen er i stand til det,
- at give dem mulighed for at prøve, om de er i besiddelse af de særlige anlæg og den interesse, der kræves inden for de forskellige fag,
- at give dem praktiske kundskaber om arbejdslivet,
- at give dem forståelse af en god skoleuddannelses betydning, og
- at skærpe deres interesse for deres videre uddannelse og arbejde.

Samtlige forældre gav deres tilslutning.

Kontaktfolk og skolefolk gennemgik derefter elevernes erhvervsønsker, og der rettedes henvendelse til virksomhederne om at tage mod de unge. Virksomhederne viste stor interesse og velvilje.

Forsøget med udsendelse af praktikanter var det første ved skolen, og det opfordrer stærkt til fortsættelse.

Uddrag af skolens ordensregler.

- Eleverne skal være i skolegården senest 2 minutter før indringning.
I skolegården er leg, boldspil m. m., der er generende for andre, forbudt.
Ingen elev må forlade skolegården i frikvartererne uden gårdinspektørens tilladelse.
Fundne sager skal afleveres til gårdinspektøren.
Madpapir og andet affald skal anbringes i affaldskasserne.
På vejen til og fra skole er eleverne underkastet skolens disciplin.
Uvedkommende ting, f. eks. tobaksvarer og piber, må ikke medbringes.
Ingen elev (ordensduksene og præfekterne undtaget) må opholde sig inde i frikvarteret uden tilladelse.
Penge og andre værdisager må ikke efterlades i overtøj, tasker, penalhuse o. l.
Alle skolebøger skal være forsynet med ordentligt omslag og med navn og klasse.
En elev, der beskadiger skolens ejendele, skal yde erstatning.
Er en elev syg, skal skolen have meddelelse herom inden 2 dage.
Eleverne skal flittigt følge skolens arbejde og i alle forhold vise høflighed og pæn optræden.
I øvrigt er det elevernes pligt at bidrage til, at der hersker en god orden og tone, og til, at alle optræder venligt og hjælpsomt, så at enhver kan befinde sig vel på skolen.

Tillidsmænd blandt eleverne.

Eleverne i de ældste klasser vælger tillidsmænd, præfekter, som på forskellig måde hjælper med til, at alt på skolen går på den bedst mulige måde. Formanden vælges blandt realklassens præfekter, valgt for 1959—60 var Ruth Busk Christensen.

Af skolens dagbog.

3. april Valg af præfekter 1959—60.
16. april Konsultation for forældre til elever i 4em.
9. maj 3fm og 4em rejser på lejrskole på Bornholm.

Vi, som går køkkenvejen ...

- 21. maj Programredaktør Vald. Christensen holder foredrag ved forældremøde. Hjem, Skole og Radio.
- 31. maj Sangkoret medvirker ved Sangens Dag i universitetsparken i Århus.
- 10. juni 2fmab rejser på lejrskole i V. Vedsted ved Ribe.
- 10. juni Skovtur til Ålborg.
- 14. juni Sangkoret medvirker ved Ry Ungdomsforenings sommermøde i Ry.
- 25. juni Realklassen rejser på lejrskole i Vollerup på Als.
- 27. august Skovtur for 1. og 2. klasserne til Dyrehaven.
- 21. september Møde for forældre til elever i 5. klasserne.
- 8. oktober Fodboldkamp med Skanderborg private realskole.
- 29. oktober Møde for forældre til elever i realkl., 4em, 3fm og 2fmab.
- 9. november Forældredag.
- 19. november Psykoteknisk Institut, Randers, foretager prøver.
- 21.-22. nov. Skolefester.
- 2. december Møde med repræsentanter for Skanderborgs erhvervsliv.
- 9. december Sangkoret medvirker ved Odd-Fellow Ordenens julekoncert i Skanderborg slotskirke.

12. december Kriminalass. Zschau holder foredrag for de ældste elever.
 14. december Direktionen for Skanderborg Bank overrækker skolen et maleri (Finn Bentsen).
 Indskrivning af nye elever i 1. klasse.
 Møde for forældre til elever i 3fm ang. erhvervspraktik og oprettelse af 9. klasse.
11. februar . . . Horsens byorkester giver skolekoncert.
1. marts . . . Radiovognen optager sangkorets program til børnekorkonkurrencen »Sangerdyst fra kyst til kyst«.
2. marts . . . Skolernes flygtningehjælp startes.
7. marts . . . Konsultation for forældre til elever i 3emb.
- 14.-19. marts 3fm udstationeret på arbejdspladserne.
16. marts . . . Konsultation for forældre til elever i 4c.
18. marts . . . 3emb arrangerer Flygtningehjælpsaften.
30. marts . . . Undervisningsinspektør Chr. Petersen aflægger besøg.
8. april 60. . . Konsultation for forældre til elever i 3ema.
2. maj Skriftlig eksamen begynder.
11. maj Mundtlig eksamen begynder.
27. maj Skolemodenhedsprøver.
14. juni Forældredag.
18. juni Fodboldkamp med Gymnasium Brake v/ Bremen.
20. juni Afslutning for de elever, der udskrives af skolen. Sangkor og blokfløjteorkester medvirker.
24. juni Fællesmøde. Skolekommission og lærerpersonale.
24. juni Udstilling af elevarbejder.
25. juni Omflytning.

Skolelægevirksomheden.

v/ skolelæge Leth-Sørensen.

Samtlige elever har i årets løb været helbredsundersøgt, 374 piger og 372 drenge. Helbredstilstanden må i det store og hele betegnes som værende god, dog er til specialbehandling henvist et antal børn, som fordeler sig på de forskellige grupper som følger:

Nedsat syn	28
(heraf er der til 13 ordineret korrigerende glas)	
Ørelidelse	10
Polypper	8

Fodvorter og fodsvamp	10
Talelidelse	8
Carierede tænder	45
Andre lidelser	33

Der er som tidligere år foretaget røntgenkontrol på Centralstationen i Silkeborg og et antal elever er blevet calmettevaccineret i det omfang, hjemmene har ønsket det. Der er endvidere foretaget røntgenkontrol af skolens lærerpersonale og af rengøringspersonalet.

Der foretages stadig henvendelse til de ikke difterivaccinerede børn om at få dette bragt i orden, især da denne vaccine jo også nu, i modsætning til før 1950, giver fuld dækning for stivkrampe. Det må absolut tilrådes de børn, som før 1950 har fået difterivaccine, at få foretaget stivkramp vaccination, da den er den bedst mulige beskyttelse mod de årligt tilbagevendende tilfælde af stivkrampe, og især da denne lidelse som oftest optræder i tilslutning til ganske små og ubetydelige sår, som ikke bringer patienten til lægen, og det således ikke er muligt at få foretaget den behandling med stivkrampeserum, som er den eneste mulighed for at forhindre lidelsens opståen. Det ville være gavnligt for sagen, om lærerpersonalet eventuelt gav en hjælpende hånd med at få de resterende ikke vaccinerede børn animeret til at få vaccinationen foretaget; især måtte det jo være en fordel og kunne måske stilles som en fordring til de børn, der f. eks. er under opsyn af skolens personel på lejrskoler eller lignende.

Hvad angår tandbehandlingen, synes det som om der måske har været en lille bedring i antallet af behandlede, men det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at gøre det op, da de henviste ikke alle endnu har været til helbredsundersøgelse. Det kan dog vel ikke bortforklares, at en skoletandlægeordning ville være den ideelle, idet de mindst interesserede da også ville få den behandling, som tiltrænges, medens den nuværende, som giver en ganske god økonomisk baggrund, har den mangel, at den også kræver initiativ hos forældrene og børnene, hvilket desværre ikke altid er til stede.

Nogle vigtige ændringer i skoleforholdene *som følge af den nye skolelov.*

Skoleåret 1959—60 forlængedes med 4 måneder til 31. juli.

Mellemskoleeksamen ophører med de nuværende mellemskoleklasser. Den afholdes sidste gang i maj-juni 1962.

Struktur.

Når skoleloven, som i 59-60 omfattede de første 6 skoleår, er helt gennemført, består skolen af en 7-årig hovedskole, hvortil er knyttet 1., 2. og 3. realklasse, der afsluttes med eksamen, eller 8. hovedskoleklasse og 9. klasse, der også afsluttes med eksamen.

Skolens første 9. klasse oprettes fra 1. august 60.

Delt skole: Fra begyndelsen af 6. skoleår fordeles børnene på grundlag af deres standpunkt, evner og interesser på en almen linie (a-linie), der sigter mod 8. og 9. klasse, og en boglig linie (b-linie), der sigter mod realklasserne.

Udelt skole: Børnene kan fortsætte i 6. og 7. skoleår uden deling (c-linie)

- 1) som forsøgsundervisning eller
- 2) efter forældreønske.

Der skal hvert år afholdes afstemning om delt eller udelt skole blandt forældrene til elever i 5. klasserne. Hvis forældrene til mindst 75 % af alle eleverne i klassen stemmer for udelt skole, skal klassen videreføres udelt i 6. og 7. skoleår. Er procenten mellem 50 og 75, har skolekommissionen afgørelsen.

Ved afstemningen i de tre 5. klasser 59—60 var procenterne 56, 74 og 74. Skolekommissionen fulgte flertallet.

En skolekommission kan iøvrigt altid — uden forældreafstemninger — efter lov om forsøgsundervisning beslutte, at 5. klasserne skal rykke udelte op.

I 7. klasse på a-linien eller c-linien skal der tilbydes de børn, hvis forældre ønsker det, og som efter skolens skøn kan have udbytte deraf, at deltage i undervisning i tysk og/eller matematik.

Eksamensskolen begynder først efter 7. skoleår.

Nye fag: Færdselslære, erhvervsorientering og familiekundskab.

Der tillægges ikke fagene selvstændige timer, undervisningen gives i tilknytning til andre fag.

Færdselslære skal indgå i undervisningen fra 1.—7. skoleår, erhvervsorientering og familiekundskab fra 7. skoleår.

Skolen har i en del år givet undervisning i de 2 førstnævnte fag. Efter at de er blevet lovfæstet, vil undervisningen blive udvidet betydeligt.

9. klasse udstationeres 2 gange à 1 uge på arbejdspladserne.

Karakterbøger:

I det forløbne år har der i meddelelsesbøgerne til hjemmene været anvendt nedenstående femdelte bogstavskala ved bedømmelse af standpunktet hos elever i 3.—6. skoleår.

- A betegner særdeles godt
- B — meget godt.
- C — tilfredsstillende.
- D — nogenlunde
- E — ikke godt.

I modsætning til de gamle karakterskalaer, hvor man stort set kun anvendte den øverste del af skalaen, skal den nye skala anvendes i sin fulde udstrækning.

I en normal klasse vil der være en stor midtergruppe, som får C, den øverste gruppe får B eller — for enkeltes vedkommende — A, den nederste gruppe får D eller — for enkeltes vedkommende — E.

Nogle eksempler på brugen:

Hvis et barn i 3. hovedskoleklasse får C, betyder det, at standpunktet er som det, man normalt finder hos midtergruppen i 3. hovedskoleklasser.

Hvis et barn i 7. klasse på a-linien får C, betyder det, at standpunktet er som det, man normalt finder hos midtergruppen i 7a klasser.

Hvis et barn i 7. klasse på b-linien får C, betyder det, at standpunktet er som det, man normalt finder hos midtergruppen i 7b klasser.

Da der endnu kun findes få fag med standardiserede standpunktsprøver, har man for en del fags vedkommende undladt bedømmelse.

I nogle tilfælde har man desuden med samme skala givet en vurdering af barnets arbejdsindsats. Kommer et barn hjem med f. eks. D i standpunkt i dansk, og A eller evt. B i arbejdsindsats, har det fortjent ros af far og mor, for barnet har gjort sig stor umage.

Kommer et barn derimod hjem med C i standpunkt og E i arbejdsindsats, er det sandsynligvis dovent.

7. klasserne 60—61 bedømmes efter samme bogstavskala.

Det vides ikke, hvordan bedømmelsen i 1., 2., 3. realklasse, 8. og 9. klasse skal foretages, men det synes sikkert, at de gamle karakterskalaer også forsvinder i disse klasser.

